

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA** je imelo izredni občni zbor dne 18. marca 1930. v Dolnji Lenci.

Tov. predsednik otvori občni zbor z posebnim govorom ter pojasni sklicanje občnega zbora. Spomni se je tudi velikega Slovana, predsednika čehoslovaške republike Tomaža Masaryka. Nato preide na dnevni red.

I. Tajnik prečita zapisnik rednega letnega občnega zbora, ki se je vršil v Beltincih dne 16. junija 1929. Zapisnik se brez debate vzame na znanje.

II. **Poročila.** 1. Tov. tajnik poroča, da je društvo zborovalo v tekočem šolskem letu le dvakrat. Vsega učiteljstva je v srezu 108, članstva 74, navzočih 46, izstopilo je 8, vstopilo pa 14.

Pedagoški krožki niso delovali.

Društvene razmere so zahtevale sklicanje izrednega občnega zbora. — Poročilo je bilo sprejeto brez debate.

2. Tov. blagajnik poda natančno stanje društvene blagajne, iz katerega je razvidno, da dolguje članstvo za prejšnja leta 6327-70 Din. Tudi v tekočem šolskem letu članstvo ne plačuje članarine redno, vsled česar blagajnik ni mogel nakazovati članarine glavnim blagajni. Zahteva ureditev plačevanja članarine.

Po blagajniškem poročilu se je razvila živahna debata, v katero so posegali tov. Drekonja, Peternel, Preininger, Horvat Izidor, Kreps in Peternelova. Koncem debate se soglasno sprejmejo „predlogi glede ureditve društvene blagajne, ki so bili že sprejeti na zborovanju 12. maja 1929. in ki se glasi:

1. Od dolžnikov, ki dolgujejo članarino za prejšnja leta, se takoj izterja članarina, če bo potrebno tudi sodnijskim potom.

Ako kateri član v tekočem poslovnem letu ne plača članarine skozi 3 mesece, se iz društva izključi in članarina se od njega izterja.

3. Vsak član mora takoj prijaviti svoj izstop iz društva v slučaju premestitve.

4. Članarina se plačuje redno v mesečnih obrokih 16-20 Din.

III. **Dopisi.** Predsednik prečita došle dopise, in sicer dopis poverjeništvu št. 710 z dne 13. februarja t. l. in št. 716 z dne 13. februarja 1930. ter dopis U. D. v Mariboru. Sklene se, da se udeležijo občnega zbora tov. Šajna Marija.

Izvoljena preglednika računov tov. J. Horvat in Čehovin poročata, da sta našla blagajniško knjigo v redu in predlagata, da se da blagajniku absolutorij s pohvalo, kar je bilo soglasno sprejeto.

IV. **Volitve.** Preden je prešlo k volitvam je podal tov. Izidor Horvat program bodočega delovanja učiteljskega društva. Med drugim je poudarjal naj se uredijo notranje društvene razmere, zlasti finančno vprašanje. Bodoči odbor mora imeti vsak mesec redno sejo. Udeležba na zborovanjih naj bo obvezna. Potrebna je večja aktivnost v društvenem delovanju.

Društvo mora posvečati vso pozornost vsem društvenim in šolskim problemom, ki se tičejo učiteljskega stanu, zlasti z ozirom na posebne prekmurske razmere. Več pozornosti je treba polagati izvenšolskemu delovanju učiteljstva med narodom, ki se mora gibanje v nacionalno prosvetno in socialno gospodarski smeri. Predlaga, da se ustanove v okviru društva nujno potrebni odseki:

1. Odsek za manjšinsko šolstvo. 2. Odsek za izdajo domoznastva. 3. Odsek za izvenšolsko delovanje učiteljstva. 4. Sreska učiteljska knjižnica.

Poziva učiteljstvo k delu, ki je v prvi vrsti poklicano, da priporoči k preporodu prekmurskega ljudstva.

S programom je članstvo soglasno.

Volilo se je z ozklicom po celotnih kandidatih listah.

Izidor Horvat predloži kandidatno listo, ki se sestavlja v smislu zahtev po občnem zboru in novega programa. Lista je bila sprejeta skoraj soglasno — le nekaj članov se je vzdržalo glasovanja. Protikandidatne liste ni bilo.

Društveni odbor tvorijo tovariši: Peternel predsednik, Izidor Horvat podpredsednik, Bela Horvat tajnik, Preininger blagajnik, Horvat Janko tajnikov namestnik, Čehovin blagajnikov namestnik, Drekonja odbornik. Namestniki so: Pavline Anica, Sreš Tine in Brelih Oton.

Nato so se vršile volitve v odseke.

1. V odsek za manjšinsko šolstvo so izvoljeni: L. Cepuder, Izidor Horvat, Bela Horvat, Peternel in Birska.

2. V odsek za domoznastvo so izvoljeni: Cepuder, Peternel, Izidor Horvat, Bela Horvat, Snajderjeva in Kuntaričeva.

3. V odsek za izvenšolsko delovanje so izvoljeni: Drekonja, Šajna Marija, Horvat Ivo, Čehovin, Tivadar, Sreš, Kreps, Lutar, Preininger, Snuderl in Colnarjeva.

4. Knjižnični odbor tvorijo: Birska, Cepuder, Skočir in Križeva.

Sklicatelje odsekov bo določil odbor na prvi odborovi seji, nakar se bodo odbori v odsekih konstituirali.

V. **Slučajnosti.** Tovariš Drekonja izrazi željo, da bi se pritegnili učitelji izven društva. Peternel pojasni zakaj stoji nekateri učitelji izven društva. — Tov. I. Horvat priporoča, da bi učiteljstvo ukrenilo, v okviru možnosti, med šolsko mladino nabiralno akcijo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja.

Glede kraja za bodoče zborovanje se ni dosegel sporazum, zaradi tega bo odbor sam določil čas in kraj zborovanja.

Peternel, t. č. preds. Bela Horvat, t. č. tajnik.

+ **SLOVENJGRASKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo v soboto 5. aprila 1930. v slovenjgraški osnovni šoli po sleden dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Referat tovarišice Dulerjeve o Fleretovi „Naši prvi čitanki“. 4. »Ali šola preveč zahteva od otrok?« (tov. Mrovlje in tov. Gobec). 5. Raznoterosti.

Statistika: Število članov 39, navzočih 33; odsotnih 6; obisk je torej znašal 84,61%.

Tovariš predsednik pozdravi uvodoma navzoče članstvo, posebno še novopristopivša člana Ferencak Marijo in Sekirnik Maksu, katerima želi, da bi se kmalu udomačila v društvo. Tovarišu Purkhardu, ki se je preselil v Maribor pa želi, da bi se dolgo užival zasluženi pokoj. Nato poroča, da so prispele knjige šolske Matice, ki se dobe v pisarni sreskega šolskega nadzornika — ter vabi k seji Z. K. D., ki se vrši ob 14. uri. S tem odpravlja zborovanje in prehaja na dnevni red.

1. **Zapisnik zadnjega zborovanja** se prečita in odobri.

2. **Dopisi:** Prečitali so se sledeči dopisi poverjeništvu UJU v Ljubljani:

a) glede nesporazuma med uredniškim konzorcijem »Popotnika« in med poverjeništvom. Ta predmet se je že obravnaval pri odborovi seji (19. februarja 1930.) in sta se tozadevna sklepa že odposlala poverjeništvu: 1. sklep: »Glede dr. Zgečevega članka »Prvi korak k delovni šoli« je odbor mnenja, da se isti v popolnem obsegu objavi. Za slučaj pa, da se večina društev izreče proti objavi, naj poverjeništvu priporoči društvom, da se ta razprava prečita na učiteljskih zborovanjih.« — 2. sklep: »Čičekova razprava je popolnoma objektivna in proti nikomur naperjena. Če pa poverjeništvu misli, da bi mogla izzvati nesoglasja, naj jo uredniški konzorcij vrne avtorju s pripombo, da jo ponudi v tisk reviji »Slovenski učitelj«.

b) Tičoč se uradniškega zakona in premikov učiteljstva.

c) »Prispevki društvenih odborov za potnino delegatom za seje širjega sosveta ter pokrajinsko in glavno skupščino.« Učiteljstvo sklene soglasno, da bo tukajšnje društvo samo izplačevalo svojim delegatom dnevnične in potnične po izmeri, kakor to predvideva predmetni dopis poverjeništvu.

č) »Nova pravila UJU.« Glede čl. 5. se sklene, da naj tvori združenje UJU 9 sekcij, ki naj se krijejo s teritorijem banovin.

3. **Referat tovarišice Dulerjeve o Fleretovi »Naši prvi čitanki«.** — Razvnela se je živahna debata, v katero sta posegla posebno tovariša Kavčič in Križman, ki sta iznašala le svoja osebna mnenja glede potrebnosti, oziroma nepotrebnosti šolskih čitank.

4. »Ali šola preveč zahteva od otrok?« Tovariš Mrovlje je nadaljeval s svojim že pri zadnjem zborovanju načetim referatom. (Odgovor na anketo v dnevniku »Slovenec«) (1. Glavno oporo naj ima učitelj pri vzgoji otrok pri njihovih starših. — Stik doma in šole je predpogoj učnega in vzgojnega uspeha. — Roditeljski sestanki. — 2. Mladini se mora brezpogojno prepovedati obiskovanje biskopov; pripusti naj se mladino samo k znanstvenim filmom in izjemoma k drugim, ki jih učiteljstvo — ne pa kinopodjetnik spozna za mladini primerne. — 3. Proč z otroškimi maskeradami — pa naj se vrše kjerkoli. — 4. Vsaka nabiralna akcija pri šolski mladini naj se omeji na skrajni minimum. 5. Odklanjamo mnenje, da na marsikateri enorazrednici znajo otroci več, kakor na večrazrednicah. Ob istem šolskem obisku bo nudila večrazrednica gotovo več, kakor enorazrednica. — 6. Za višji razred nesposobni otroci naj se ne pošiljajo v višji razred z motivacijo, da v razredu ni prostora. — 7. Ne razdeljeni pouk naj bo povsod, kjer ni izrecnih in nepremostljivih ovir za uvedbo istega. — 8. Kratke domače naloge so potrebne, a se naj dajejo le čez prosti dan, oziroma prosti popoldan (samo po ena). — 9. Starši naj povsod čuvajo avtoriteto učitelja — v največji meri pa pri šolski mladini. 10. Izvenšolsko delo učitelja smatrajo mnogi že kot njegovo dolžnost. — 11. Sodobna šola nikakor ne zahteva od učenca preveč — pouk naj temelji na praktični bazi — naj usposobi gojenca za življenje! — Tovariš predsednik se obema predavateljema za trud, ki sta ga imela z referatom, v imenu društva zahvaljuje.

5. **Raznoterosti:** a) Tovariš predsednik da navzočim šolskim upraviteljem smernice, kako naj postopajo, da dosežejo izplačilo zakonitih učiteljskih stanarin in b) predlaga, da pokloni društvu svojemu častnemu članu, bivšemu predsedniku društva, šolskemu upravitelju v pokoji, tovarišu Josipu Purkhardu diplomu. (Sprejeto!) c) Prihodnje zborovanje se bo vršilo v soboto 7. junija v Slovenjgradu. č) Tovarišica Gobec prečita dopis poverjeništvu glede dekliških krožkov. Na teritoriju tukajšnjega učiteljskega društva obstoja dekliški krožek samo v Slovenjgradu, ki ga obiskuje 30 nad 16 let starih deklet.

Kopač Leop., preds. Iglar Rajko, tajnik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ LASKO** je zborovalo dne 5. aprila na Zidanem mostu. Od 118 članov je bilo navzočih 67, t. j. 57,2%.

Predsednik otvori zborovanje in pozdravi vse navzoče, posebno še tovariša g. sreskega šolskega nadzornika Potočnika ter upokojenega nadzornika g. Streklja in tov. Jenčiče, ki se je udeležila kot gost našega zborovanja. Nato poroča, da je izstopilo v zadnjem času 9 članov, kar pod nobenimi pogoji ni opravičljivo. Ravno v sedanjem, nadvse resnem času, ko stremi učiteljstvo za izboljšanjem svojega gmotnega položaja, ne bi smeli tovariši izstopati, nasprotno, morali bi vsi v organizacijo, ki bi le tedaj lahko nastopila z uspehom.

Čestita nato Učit. pevskemu zboru k odličnim uspehom, ki jih žanje te dni široim bratske čehoslovaške republike. V teh resnih časih je to edin vesel pojav v naših vrstah, ki kliče vsem malodušnim: srca kvišku.

Po odobrenju zapisnika je predaval g. Strekelj prav zanimivo in poučno o gojitvi cvetic in grmičevja. Zborovalci so se mu odložili z živahnim odobravanjem.

Nato je podal tov. Kislinger poročilo o spreminjalnih predlogih k projektu novih pravil UJU. Predlogi so se v celoti sprejeli, nakar se je sklenilo, da se naj isti v celoti objavijo v »Učiteljskem Tovarišu«.

Nato poda tov. Plavšak kratko situacijsko poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je poverjeništvu v Ljubljani storilo za izboljšanje gmotnega položaja pač vse, kar je bilo možno storiti v danih okoliščinah. Tega priznanja pa — žal — ne zasluži glavni, oziroma izvršni odbor. — Temu je sledila živahna debata, ki so se je udeležili tov. Plavšak, Kislinger, Pleskovič, nadzornik Potočnik, Bratuž in Hofbauer. Tov. Pleskovič je resumiral potek debate v točkah, s katerimi navzoče članstvo soglasno in ki se glase:

Učiteljstvo je po veliki večini vršilo vedno in povsod svojo dolžnost napram dinastiji, državi in narodu, kar mu je bilo priznано tudi z najvišjih mest. Vse prosvetno delo, posebno na deželi, sloni na ramah osnovnošolskega učiteljstva, ki dela več kot mu nalaga njegova službena dolžnost. Prosvetne, humanitarne in tudi gospodarske ustanove po deželi bi propadle, kakor hitro bi jim odreklo učiteljstvo svojo pomoč in sodelovanje. Kljub težki borbi za svoj obstanek je delalo učiteljstvo nesebično z vso požrtvovalnostjo. — Zato naš tem bolj boli dejstvo, da se nas je prezrlo pri izboljševanju gmotnega položaja, ki se je izvedlo skoraj pri vseh vrstah državnih uslužbencev. — Z ozirom nato bo težko obdržati ves idealizem, ki je danes še edina gonilna sila v učiteljevem izvenšolskem delovanju.

Organizacija naj posveča vse svoje sile v prvi vrsti izboljšanju gmotnega položaja. Vse ostalo naj zaenkrat opusti.

V organizaciji UJU naj vlada mir, da zamore ta posvetiti vse svoje sile samo reševanju našega gmotnega vprašanja.

Tovariše, ki bi še nadalje delali v organizaciji združbe in vodstvo ovirali pri njegovem delu, naj se izključi iz organizacije.

Po prečitanih dopisov so se osvojili naslednji predlogi:

1. Na podlagi dopisa poverjeništvu UJU v Ljubljani št. 880 je Učit. društvo za srez Laško sklenilo, da poravnajo stroške za potnino delegatom za seje širjega sosveta, pokrajinsko in glavno skupščino društva sama, ker bi v obratnem slučaju bili stroški društva previsoki.

2. § 29. novega državnega zakona o narodnih šolah predvideva izplačevanje učiteljskih stanarin iz občinskih budgetov. Pri realizaciji te zadeve se je izkazalo, da je trčil predmetni paragraf na hudo nevoljo pri prizadetih občinah. To pa je službeni poziciji in priljubljenosti učiteljstva med občani — pa tudi šoli sami — v očitno kvar. Z občinskimi stanarinami je ogrožena in ovirana razčlenba šol, razširjevanje istih, odpravljanje paralel in nameščanje potrebnega števila učiteljstva. V interesu štednje se postavljajo in se bodo postavljale občine na stališče da bodi na šoli nameščeno čim najmanj učiteljstva — in da se naprti posameznim učnim močem čim največ učencev. Kakor znano, pa je prenapolnjenost razredov prava nesreča za učni prosep v šoli, pa tudi za zdravje ter službeno počutje učiteljstva. UJU se prosi, da izposluje v izogib tem nepravilnim okoliščinam na odločilnih zakonodajnih mestih spremembo § 29. v tem smislu, da bi prevzela plačevanje učiteljskih stanarin zopet država iz svojega lastnega budgeta — in sicer v isti odmerni višini, kakor je to po § 29. določeno za občine. Dokler pa spremembe § 29. ne bo možno doseči, naj bi se omogočilo izplačevanje učiteljskih stanarin iz banovinskih fondov. Kake posebne občinske doklade pod izrecnim imenom — za »učiteljske stanarine« — naj bi odpadle — ter bi se naj denar za to svrhu črpal — kakor

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvotnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni namočenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

kor dosihdob — iz donosa splošnega državnega prihoda. Pač pa je potrebno, da država vrši kontrolo, je-li v posameznih, osobito podeželskih občinah — dostojno poskrbljeno za stanovanjsko možnost učnih moči ter ako razpoložljiva stanovanja niso predraga, odnosno če so i zdrava i stanu primerna. Priporočljiva bi bila uradna ocena istih.

3. Društvom naj se pusti več avtonomije s posebnim ozirom na plačevanje raznih prispevkov, ki niso v ozki zvezi z organizacijskim dajetvami. Pokrajinska skupščina sklepa le o višini organizacijskega poreza, o plačevanju prispevkov za domove, pevsko društvo itd. sklepa vsako društvo zase.

Zadnje zborovanje, ki se bo vršilo v začetku junija bo kot občni zbor, na katerem se bodo izvedle društvene volitve. Kraj, čas in dnevni red za občni zbor določi odbor.

Rob. Plavšak, t. č. preds. A. Jesih, t. č. tajnik.

+ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 3. aprila 1930. na Gomilskem.

Po običajnostih preide predsednik na dnevni red.

K 1. Došli dopisi se prečitajo; z ozirom na te se sklene sledeče: a) Učiteljsko društvo zbrano na rednem zborovanju na Gomilskem dne 3. aprila 1930., soglasno odobrava postopanje poverjeništvu glede neobjavljenih člankov dr. Zgeča, Marije Dolenčeve, Josipa Dolgana in Frana Čička, ker bi se z objavo teh člankov kratil ugled učiteljstva.

b) Naše učiteljsko društvo se strinja s sklepom zadnje pokrajinske skupščine, da se naj izplačujejo dnevnične delegatom za seje širjega sosveta, pokrajinsko in glavno skupščino iz glavne blagajne.

c) Glede agitacije Mladinske Matice je dopis brezpomemben, ker vrši učiteljstvo našega okraja svojo nalogo v polnem obsegu.

K 2. Nova pravila naj obravnava društveni odbor.

K 3. Sledi predavanje tov. M. Tomažiča: »Cankar kot borec in umetnik«. Članstvo je z zanimanjem sledilo predavanju, predsednik se imenovanemu prisrčno zahvali za referat, izražajoč obenem željo, da bi se tudi ostali tovarši(ice) dvignili iz mrtvila ter pripravili kako predavanje.

K 4. Prihodnje zborovanje bo v št. Jurju, čas bo objavljen pravočasno.

Jos. Jarh, t. č. preds. M. Tomažič, t. č. tajnik.

Nove knjige.

—k Brackel: Cirkuski otrok. Roman. Ljudska knjižnica 35. zvezek. V Ljubljani, 1929. Založila Jugoslovanska knjigarna. Strani 228. Cena vezani knjigi 42 Din, broširani 28 Din. — Romantične zgodbe pri modernih kritikih sicer niso več v posebni milosti, toda bero jih široke plasti ljudstva, zlasti pa še ženske vendarle najraje. To nam izpričujejo tudi poročila vseh javnih knjižnic. Prevod je gladek, ima pa tudi vse druge že tolikokrat priznane prednosti naše Ljudske knjižnice.

—k U izdanju Nolita izišla je ovih dana knjiga Džeka Londona »Kralj Alkohol«. U ovoj knjizi nema ni jedne izlišne reči, ni jednog neinteresantnog reda. Demonski objekat »Alkohol« je bio tako potčinio Londona da se ni čitalac ne može oteti njegovoj čarobnoj moći. — Dobija se u svima knjižarama i u Izdavačkom preduzeću »Nolite«, Beograd, Knjeginje Ljubice 28/3. Cena: kar. 30 Din. U turginju povezu 38 Din, u celom platnu 50 Din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v poročevalne in socialne namene občinstva, vsaka bouda 50 par. Najmanjši tiskani Din 5.—

Solskim vodstvom se priporoča restavracija »Soča« v Ljubljani, Sv. Petra cesta 3, kjer dobi šolska mladina za majniške izlete kosilo po 6 Din. Javiti z dopisnico.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja garderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

Prava Kolinska cikorija

Vaše potrebščine krijete najceneje v manufakturni trgovini

„PRI SOLNCU“

Glavni trg 9

Prodaja tudi na obroke! Za obilen obisk se priporoča

ALOJZ DROFENIK

Priporočamo Vam

PUCH KOLESA

ki so vedno najboljša!

Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri trvdki

IGN. VOK

LJUBLJANA — NOVO MESTO